

Klassenmanagement

Klassenmanagement is er op gericht een les zo te organiseren dat er probleemloos geleerd, gewerkt en gespeeld kan worden. Het heeft te maken met de inrichting van het lokaal en de manier waarop je je les vorm en structuur geeft.

Inrichting lokaal

Hoe het lokaal ingericht is invloed op hoe je les verloopt.

- Waar leg je wat neer, moet leerling dat zelf pakken en kan dat?
- Zijn alle materialen klaar voor gebruik?
- Ziet het lokaal er uitnodigend, vriendelijk en overzichtelijk uit?
- Hangen er platen die bij onderwerpen van de les horen en/of werkjes van de klas?

Als de klas ook voor andere activiteiten wordt gebruikt of als er niet in een eigen gebouw wordt lesgegeven is dit soms lastig te organiseren.

Tips:

- Maak gebruik van een krat om al je materiaal in te doen zodat je dat allemaal bij elkaar kunt verplaatsen.
- Maak gebruik vd LESkisten om een joodse sfeer in de klas te brengen
- Kijk of het mogelijk is een lijn op te hangen waar je (toon)platen aan kunt hangen
-

De manier waarop je je les organiseert

Regels

Om een les goed te laten verlopen heb je regels nodig. Als een kind zich niet gedraagt zoals jij wilt, dan kan je een kind herinneren aan de regel. Onderzoek heeft uitgewezen dat corrigeren op een regel beter werkt dan corrigeren zonder regels. Bedenk zelf welke regels jij belangrijk vindt in de klas, daarna kan je de klas laten bedenken welke regels zij belangrijk vinden. Stuur het gesprek zo'n kant op dat de kinderen als het ware jouw regels zelf verzinnen. Als je het samen met de klas doet, zijn de kinderen zich direct bewust van de regels, zijn het hun 'eigen regels' en zullen ze meer hun best doen om zich aan de regels te houden. Leg ook uit waarom ze zich aan de regels moeten houden. Je kunt de regels het beste (als je er ruimte voor hebt) samen met je klas opschrijven en ophangen. Formuleer de regels positief, concreet en kort. "Ik mag niet praten als een ander praat" is heel anders dan "we luisteren naar elkaar". (In sommige

klassen kan het ook geen kwaad om nog even te vragen hoe je ook alweer laat zien dat je luistert: eigen mond dicht, kijken naar de persoon die praat en dergelijke). Stel niet teveel regels op en prijs gewenst gedrag. Door middel van het samenstellen van de regels maak je duidelijk wat er van de kinderen verwacht wordt en wat ze van jou kunnen verwachten. Wees echter wel consequent in het naleven van de regels. De regels moeten af en toe herhaald worden (weet je het nog, we luisteren naar elkaar in de kring etc).

Onderwerpen waar regels over afgesproken kunnen worden:

- de klas in en uitgaan, - de manier waarop de aandacht van de leerkracht getrokken mag worden, - wanneer er door de klas gelopen mag worden, - de omgang met het materiaal, - de manier waarop we met elkaar omgaan, - de manier waarop conflicten worden opgelost (kom naar de juf etc), - het gedrag op de gang, algemene ruimten, en de pauze ruimte.

Structuur

Hiermee wordt de voorspelbaarheid en de duidelijkheid van de les bedoeld. Het is voor kinderen prettig als ze weten wat er gaat gebeuren.

Dagritme kaarten en of het dagrooster op het bord kunnen dit ondersteunen.

Het is prettig om op een vaste manier te beginnen, bijvoorbeeld met de presentielijst, bij de jonge klassen met een liedje. Elk vast ritueel is goed. Het gaat erom dat daarmee de les wordt 'geopend' en het duidelijk gemarkeerd wordt dat ze in de les zitten.

Pedagogisch klimaat

Met pedagogisch klimaat wordt de sfeer in de klas bedoeld. Is deze gericht op leren, voelen de kinderen zich veilig genoeg om fouten te maken? Etc. In een klas met een goed pedagogisch klimaat leren kinderen prettiger en efficiënter.

Je kunt voor een goed pedagogisch klimaat zorgen door:

- a) vriendelijk leiding te geven. Dit houdt in dat je consistent bent in je optreden, dat je kunt inspelen op onvoorziene situaties en dat je beseft en rekening houdt met het feit dat je eigen gedrag van invloed is op het gedrag van de kinderen.
- b) De sfeer in de klas. Zorg dat de leerlingen zich veilig, geaccepteerd en competent voelen. Je kunt een vertrouwensrelatie met ieder kind opbouwen en je kan een werksfeer en leeromgeving scheppen die door kinderen als uitdagend wordt ervaren.
- c) Inzicht in groepsdynamische processen. Je kunt spanningen in de groep opvangen en je kunt de samenwerking tussen kinderen bevorderen.

Communicatie

Lesgeven is communiceren. Het overbrengen van jouw informatie naar de leerlingen, op zodanige wijze dat de kinderen het internaliseren.

Communicatie speelt zich af op zowel *verbaal* als *non-verbaal* niveau. Als je met iemand anders praat, dan hebben we daar gelijk een mening over. Je hebt voor jezelf al bedacht wat die gene (echt) bedoeld. Onze waarnemingen zijn daardoor altijd gekleurd: je interpreteert altijd wat iemand zegt. Je hoort niet alleen de boodschap, maar je kijkt ook naar de manier waarop die overkomt. Iemand die boos is, kan dezelfde woorden gebruiken als iemand die niet boos is, maar de boodschap komt heel anders over. Op onze interpretatie van de situatie stemmen we ons gedrag af.

Verbaal

Communicatie begint bij de zender, die wil een boodschap overbrengen naar de ontvanger. Zender -> Boodschap -> Ontvanger

Vaak echter zijn er factoren die ervoor zorgen dat de boodschap niet helemaal overkomt zoals we zouden willen. Dan spreken we van ruis. Voorbeelden van ruis zijn bijvoorbeeld: een vliegtuig dat overvliegt zodat je niets meer hoort, maar ook een leerling die je niet aankijkt, terwijl jij iets aan hem/haar vraagt. Als je iets wilt uitleggen aan kinderen, moet je ervoor zorgen dat ze je boodschap ook kunnen snappen. Je moet je instructie en taalgebruik dus aanpassen aan het ontwikkelingsniveau van de leerlingen.

Bij jonge kinderen moet je dingen in hele simpele kleine stapjes vertellen met een soms overdreven klinkende intonatie. Geef eenvoudige opdrachten, maak korte zinnen en gebruik geen moeilijke woorden.

Bij oudere leerlingen kan je wat moeilijker taalgebruik toepassen, maar ook alle kinderen moeten het nog wel kunnen begrijpen. Controleer of de leerlingen het begrepen hebben door je uitleg door een van de leerlingen te laten herhalen.

Non verbaal

Met non-verbaal gedrag zend je boodschappen uit. In ons non-verbale gedrag zijn we vaak eerlijker dan met woorden. Je kan iets sociaal wenselijks zeggen als dat ziet er mooi uit, maar het zo zeggen dat iemand je totaal niet gelooft.

Onderzoekers zijn erachter gekomen dat we voor ongeveer 30-35% de boodschap overbrengen met woorden (inhoudsniveau) en voor de overige 65-70% met non-verbaal gedrag (betrekkingsniveau). Dus als de woorden niet overeenkomen met dat wat iemand uitzendt, dan zijn we geneigd om dat wat iemand uitzendt voorrang te geven. Zorg daarom dat je je bewust bent van je non-verbale gedrag.

Verschillende aspecten van non-verbaal gedrag zijn:

- gezichtsuitdrukking
- lichaamshouding en motoriek
- mimiek en gebaren
- afstand- nabijheid
- de manier waarop iemand spreekt